PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA SORA

POŠ TOPOL
Kjer je učenje zabava!

OSNOVNA ŠOLA PRESKA

VZGOJNI NAČRT

Osnovna šola Preska

Kazalo vsebine

UVOD *3*

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA *4*

1.1 SPOŠTOVANJE 4

1.2 ZNANJE 4

1.3 ODGOVORNOST 5

1.4 DELOVNE IN UČNE NAVADE 5

1.5 MEDSEBOJNI ODNOSI, SODELOVANJE 5

2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI *6*

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE *6*

3.1 SPLOŠNA OPREDELITEV NALOG POSAMEZNIH UDELEŽENCEV V UČNO-VZGOJNEM PROCESU 6

3.2 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI 8

3.3 SVETOVANJE IN USMERJANJE 9

4. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE *10*

4.1 VRSTE POHVAL 10

4.2 POHVALE 10

4.3 PRIZNANJA 11

4.4 NAGRADE 11

5. VZGOJNO DELOVANJE V PRIMERU NEPRIMERNEGA VEDENJA *12*

5.1 POGOVOR IN SPREMLJANJE UČENCA 12

5.2 RESTITUCIJA 12

6. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI *13*

7. NAČIN EVALVACIJE, SPREMLJANJA IN UVAJANJA SPREMEMB *14*

UVOD

Vzgojni načrt Osnovne šole Preska je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Pri njegovi pripravi in dopolnjevanju sodelujejo strokovni delavci šole, učenci in starši.
Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi:

- na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli *(Uradni list RS št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo 102/07, 107/10, 87/11, 40/12, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24 v nadaljevanju ZOsn)*, ki določa vzgojno delovanje osnovne šole in 2. člena ZOsn, ki določa cilje in vrednote, ki jih šola uresničuje z vzgojnim delovanjem;
- učnih načrtov za posamezne predmete;
- letnih delovnih načrtov;
- anket, ki smo jih izvedli med učenci, starši in zaposlenimi;
- obvestil Ministrstva za vzgojo in izobraževanje.

Vzgojni načrt je dokument, ki določa načine uresničevanja ciljev in vrednot v osnovni šoli, in sicer ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja.

Osnovna šola omogoča vsem učencem razvoj ustvarjalnega, neodvisnega, kritičnega mišljenja in oblikovanja lastne presoje, tako da bodo lahko sami reševali svoje probleme, oblikovali odločitve in prevzemali odgovornosti. Šola ponuja priložnosti za razumevanje drugih, sodelovanje in sprejemanje soodvisnosti, oblikovanje skupnih vrednot, učenje uravnavanja sporov in sožitje v različnosti. Vzpodbuja skrbno in spoštljivo ravnanje z živo in neživo naravo, materialnimi in energetskimi viri, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter bogastva Zemlje.

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem šole, vodstvu šole in ostalim delavcem šole. Ravnatelj enkrat letno poroča članom sveta staršev in sveta šole o uresničevanju vzgojnega načrta. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole. Vzgojni načrt se lahko dopolnjuje ali spreminja na podlagi letne evalvacije vzgojnega dela šole.

Vzgojni načrt je predstavljen in potrjen na sestanku učiteljskega zbora. Z vzgojnim načrtom šole se seznani Svet staršev OŠ Preska. Vzgojni načrt sprejme Svet OŠ Preska, na predlog ravnatelja OŠ Preska.

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. Usmerjajo ravnanje ljudi.

Vrednote so temelj za oblikovanje vzgojnega načrta. Načini uresničevanja vrednot izražajo osebno zavzetost delavcev šole, učencev in staršev. So podlaga ustvarjanja kulture na šoli, podlaga različnim dejavnostim, pravilom in načinom reševanja težav in sporov. Oddelčne skupnosti lahko oblikujejo dogovore o delu in medsebojnih odnosih glede na svoje posebnosti. Procesi dela z vrednotami in oblikovanje pravil se prilagodijo starosti učencev. Pri tem se upošteva naraščajoča zrelost in odgovornost učencev.

Šola je opredelila vrednote, ki jim bo v prihodnjem obdobju posvetila posebno pozornost.

Temeljne vrednote OŠ Preska, ki jim bomo sledili:

- spoštovanje,
- znanje,
- odgovornost,
- delovne in učne navade,
- medsebojni odnosi, sodelovanje.

1.1 SPOŠTOVANJE

Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših skupnih ciljev. Vanj vključujemo sprejemanje samega sebe in drugih, strpnost, upoštevanje in spoštovanje posameznika, njegovih idej in mnenj, poslušanje, sprejemanje drugačnosti, medsebojno vzpodbujanje in skupno iskanje rešitev, upoštevanje dogovorov in spoštovanje sporazumov, ravnanje po splošno veljavnih normah in pravilih. V šoli se poslušamo, pozdravljamo, zahvalimo, opravičimo.
Primerno se naslavljamo, smo pripravljeni pomagati, nikogar ne podcenjujemo in ne žalimo. Težave rešujemo sproti in damo vsakomur možnost, da spremeni neustrezno vedenje. Strokovni delavci na šoli z lastnim zgledom kažemo učencem in staršem spoštljiv odnos do sočloveka, prav tako pričakujemo spoštljiv odnos od učencev in staršev.

1.2 ZNANJE

Znanje nam odpira poti in nam omogoča, da skupaj razvijemo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost ter njegovo uporabnost. To pomeni, da poznamo dejstva in zakonitosti, da razvijamo različne spretnosti, znamo reševati probleme, iskati informacije, smo kritični in se znamo sporazumevati v različnih okoliščinah.
Znanje pridobivamo tako, da se učimo, sodelujemo, redno opravljamo vse naloge, utrjujemo in ga preverjamo, za njegovo širjenje znanja pa uporabljamo različne medije. Ob tem krepimo razvijanje strategij učenja in spodbujamo splošno razgledanost.

1.3 ODGOVORNOST

Odgovornost pomeni, da skrbimo za svojo varnost in varnost drugih, redno opravljamo šolsko delo in upoštevamo šolska pravila, razvijamo učne in delovne navade, se zavedamo posledic svojih dejanj in jih sprejemamo, izpolnjujemo dogovore in dolžnosti, smo točni in skrbimo za šolski prostor in okolje.
Odgovornost izkazujejo:

- učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem pravil šolskega reda;
- učitelji s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo;
- starši s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, spodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

1.4 DELOVNE IN UČNE NAVADE

Učne navade so preplet delovnih navad, učnih pristopov (kako se lotim učenja) in učnih spretnosti. Vsebujejo vse tiste dejavnosti, ki olajšujejo proces učenja in omogočajo, da teče gladko, brez nepotrebnega dela ali ustavljanja ob raznih dejavnostih.
Oblikujejo se:

- s spodbudami staršev, z vzorom, ki ga dajejo starši, z motiviranjem otroka za domače in šolsko delo;
- z učiteljevim poznavanjem splošnih učnih navad, značilnosti razvojnih obdobij otrok ter ustreznim prilagajanjem metod in oblik dela pri pouku in posredovanju snovi;
- z upoštevanjem učenčevih osebnostnih lastnosti, njegove notranje motivacije, odnosa do učenja in dela (ali je učenje zanj vrednota, kako si razporedi čas za učenje, igro, kako si organizira prostor, pozna svoje sposobnosti in jih izkorišča ipd.).

1.5 MEDSEBOJNI ODNOSI, SODELOVANJE

Učenci pridobivajo znanja in veščine za strpen, spoštljiv način življenja v šoli. Povečujejo občutljivost do sebe in drugih ter gradijo pozitivno samopodobo. Zaposleni imajo spoštljiv odnos, ustrezen način odzivanja in komunikacije do sodelavcev, učencev in staršev. Starši spoštujejo strokovnost vseh strokovnih delavcev na šoli, nesporazume rešujejo s spoštljivim razgovorom z delavci šole in z učenci.

Vzgojna načela OŠ Preska, ki jim bomo sledili:

- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
- načelo sodelovanja staršev in šole,
- načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo osebnega zgleda.

Učencem bomo z različnimi aktivnostmi predstavili, kako upoštevanje vrednot vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe. Cilje in vrednote bomo uresničevali skupaj strokovni delavci šole, učenci in starši.

2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Dobro sodelovanje med starši in šolo oblikuje vzajemno partnerstvo pri vzgoji, ki omogoča tako staršem kot šoli lažje zaznavanje otrokovih potreb in želja ter razumevanje družbeno sprejemljivega vedenja. V okviru sodelovanj in srečanj se izmenjajo različne informacije in mnenja, ki so potrebna tako za starše kot za učitelje. Za učitelje pomenijo tudi lažje spoznavanje otroka in njegovih individualnih potreb, spoznavanje lastnega dela in pristopov, pričakovanj staršev in s tem bogatenje vzgojnega procesa.

Starši imajo pravico in dolžnost vzgajati svoje otroke ter jim omogočiti izobraževanje in vzgajanje v osnovni šoli. Redno in kakovostno sodelovanje šole s starši je pogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole. V odnosu do šole morajo starši zaupati učiteljem, da bodo v učnem procesu v skladu s svojim strokovnim znanjem, po svojih najboljših možnostih pomagali otroku in poskrbeli za njegov napredek. Šola s starši sodeluje pri doseganju učno-vzgojnih ciljev ter pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok.

Oblike sodelovanja s starši:

- roditeljski sestanki;
- govorilne ure;
- predavanja in delavnice z vzgojnimi vsebinami;
- svet staršev;
- druge oblike (različna srečanja otrok, staršev in strokovnih delavcev, prireditve);
- vključitev staršev v različne dejavnosti šole (dnevi dejavnosti, šole v naravi, dan odprtih vrat, novoletni bazar ...).

Starše obveščamo o učnem uspehu, osebnem razvoju in o kritičnih ravnanjih, ki zadevajo njihovega otroka. Če otrok zaradi učnih ali vedenjskih težav potrebuje posebno vodenje, si šola prizadeva nuditi to pomoč v dogovoru s starši oziroma jih usmeri v primerne izvenšolske obravnave.

Starše obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka na različne načine:

- ustno;
- pisno;
- z obvestili na internetnih straneh šole, na oglasnih deskah šole, v lokalnih medijih.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 SPLOŠNA OPREDELITEV NALOG POSAMEZNIH UDELEŽENCEV V UČNO-VZGOJNEM PROCESU

3.1.1 Oddelčne skupnosti učencev

Razrednik na začetku šolskega leta pripravi načrt dela z oddelkom glede na aktualno stanje v oddelku.
Na oddelčni skupnosti razrednik z učenci obravnava Pravila šolskega reda ter postopke ravnanj v primeru hujših kršitev pravil šolskega reda in ob drugih izrednih dogodkih (v nadaljevanju postopki ravnanj).

Na urah oddelčnih skupnosti učenci skupaj z razrednikom lahko oblikujejo in sprejmejo dogovor o vedenju ter ga v razredu obesijo na vidno mesto.
Razrednik z učenci razpravlja o medsebojnih odnosih v oddelku, učence usmerja v ustrezno razreševanje trenj, sporov in nesoglasij. Učence spodbuja k sodelovanju in iskanju konstruktivnih rešitev, skrbi za kulturo v komunikaciji ter učence poduči o strategijah ravnanja v primeru nasilja.
Razrednik spodbuja učence, da si pomagajo pri učenju.
Razrednik lahko sam oz. v sodelovanju s svetovalno službo glede na potrebe oddelka izvede delavnice, na katerih obravnava izbrano temo.

3.1.2 Oddelčne skupnosti staršev

Na roditeljskem sestanku razrednik starše seznani s Pravili šolskega reda OŠ Preska ter predstavi postopke ravnanj. Razrednik na rednih roditeljskih sestankih poroča o stanju v oddelku – učnem in vzgojnem napredku učencev.
Starše spodbuja k sodelovanju, k dajanju predlogov in pripomb. Skupaj s starši išče rešitve za morebitne težave v oddelku. O predlogih, pripombah in težavah v oddelku razrednik obvesti ravnatelja.
V primeru izrednih dogodkov razrednik sam ali na pobudo staršev po predhodnem posvetu z ravnateljem skliče izredni roditeljski sestanek.

3.1.3 Svet staršev

Ravnatelj na seji sveta staršev predstavi stanje na šoli. Starše seznani s sprejetimi ukrepi za reševanje aktualne problematike. Starši lahko podajo različne predloge za izboljšanje vzgojno-izobraževalnega dela. Predstavniki staršev posredujejo prek predsednika/-ce sveta staršev pred sejo sveta staršev vprašanja, dileme, predloge, probleme, pohvale ipd., ki so jih na roditeljskih sestankih oddelkov izpostavili starši in jih potem po potrebi na seji obravnava svet staršev. Svet staršev poda mnenje o Pravilih šolskega reda.

3.1.4 Učiteljski zbor

Razredniki na sejah učiteljskega zbora poročajo o stanju v oddelkih. Po potrebi se sestanejo oddelčni učiteljski zbori in na oddelčnih sestankih oblikujejo strategije za reševanje težav.

3.1.5 Svetovalna služba

Svetovalna služba spremlja razvoj učencev v oddelčnih skupnostih na kognitivnem, socialnem, čustvenem, učnem in vzgojnem področju. Sodeluje pri pripravi in izvajanju preventivnih dejavnosti.
Svetovalna služba prek razgovorov z razredniki ali pri opazovanju na hospitacijah in razgovorov z učenci spremlja stanje v oddelkih. Na pobudo razrednika/učitelja se ob dogovoru s starši odloči, kateri učenci potrebujejo pomoč ali svetovanje (učne težave, čustveno-vedenjske ali druge težave).
Svetovalna služba aktivno sodeluje pri obravnavanju hujših kršitev v oddelku. Na razrednih urah v sodelovanju z razrednikom skupaj z učenci razišče razloge in učence spodbuja k iskanju poti za izboljšanje medsebojnih odnosov v oddelku.
Svetovalna služba po potrebi se odloči za načrt dela s posameznimi oddelčnimi skupnostmi ali za sodelovanje z zunanjimi institucijami.

3.1.6 Vodstvo šole

Vodstvo šole na podlagi celostnega vpogleda v stanje na šoli oblikuje program strokovnih ukrepov in se odloča za prioritetne naloge šole v tekočem šolskem letu ter s tem seznani učiteljski zbor.
Vodstvo šole poroča o stanju na šoli na rednih sestankih sveta staršev.

Ob stopnjevanju izrednih dogodkov vodstvo šole obvešča strokovne institucije, ki so pristojne za neposredno pomoč in reševanje težav, ter se z njimi posvetuje (centri za socialno delo, zdravstveni domovi, policija).
Vodstvo šole je pristojno za komunikacijo z mediji.

3.1.7 Tehnično osebje

Tako kot strokovni delavci šole morajo tudi ostali delavci upoštevati Pravila šolskega reda. V odnosu do učencev morajo biti korektni in strokovni. Če so prisotni ob izrednem dogodku, morajo ukrepati v skladu s postopki ravnanj in se čim prej obrniti na kateregakoli strokovnega delavca šole ali vodstvo šole.

3.2 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Temeljni cilj pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih in preventivnih dejavnosti je ustvarjanje šolskih pogojev, v katerih se učenci počutijo varne, sprejete, motivirane in lahko uspešno zadovoljujejo osnovne telesne, duševne in socialne potrebe, razvijajo samostojnost, samokontrolo, pozitivno samopodobo, prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavljata delo in življenje v skupnosti. Pri načrtovanju vzgojnih dejavnosti so strokovni delavci avtonomni in profesionalni, zato morajo imeti ustrezne pogoje za delo. Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost in odgovornost.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, se posebna pozornost namenja oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne klime. Vsaka oddelčna skupnost sprejme pravila oddelka, ki izhajajo iz Pravil šolskega reda in ki spodbujajo medsebojno povezanost in sodelovanje in gradijo na občutku varnosti, zaupanja in sprejetosti. Spodbujalo se bo razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, strpnost, spoštovanje, vrstniško sodelovanje in pomoč, zdravo življenje V šoli se izvajajo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, vseh oblik nasilja in drugih odklonskih pojavov.

Poudarjeno je zgledno vedenje učencev, zato se vodi pogovore z učenci o takem vedenju.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se organizirajo v okviru ur oddelčne skupnosti, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti ali v okviru šolskih projektov.

Področja delovanja:

- razvijanje kulture medosebnih odnosov in partnerske pomoči, ki omogoča kakovostno sožitje vseh posameznikov v oddelčni skupnosti in učinkovito delovanje oddelčne skupnosti kot celote;
- spodbujanje osebnostnega razvoja posameznika – razvijanje pozitivne samopodobe, univerzalnih etičnih načel, vrednot, razvijanje sposobnosti samostojnega, ustvarjalnega in kritičnega mišljenja in presojanja;
- razvoj preventivnih dejavnosti s poudarkom na prizadevanju za zdravo življenje;
- poklicna vzgoja;
- spodbujanje učne učinkovitosti posameznikov in oddelka kot celote;

- obravnavanje in razreševanje problemov posameznika ter oddelka;
- sodelovanje pri načrtovanju življenja in dela šole;
- organiziranje prostovoljnega dela učencev;
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost;
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, hitro in načrtno reševanje.

3.3 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, da bi aktivno in učinkovito opravljali šolsko delo, razvijali samokontrolo in prevzemali odgovornosti za svoja ravnanja. Usmerjeno je v soustvarjanje sodelovalnih odnosov cele skupnosti. Je način življenja v razredu.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo učinkovito uresničevanje;
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost;
- spremljati svojo uspešnost;
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj;
- opazovati in izražati lastna občutja, razmišljanja;
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- reševati probleme in nesoglasja na kulturen in spoštljiv način;
- empatičnega vživljanja v situacije drugih in sprejemanja različnosti;
- ustrezno ravnati v stresnih situacijah;
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti, ob samem izvajanju pouka, pri pogovornih urah, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih.

Zelo pomembni so osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev in drugih z učenci, predvsem s tistimi, ki imajo težave. Osebni svetovalni pogovori so najboljša pot k medsebojnemu zaupanju, ki je pogoj za uspešno sodelovanje. Pri osebnem svetovalnem pogovoru svetovalec učencu pomaga razumeti njegove potrebe in motive ravnanj in dejanj in posledice le-teh. Učenca se usmerja in se mu ponudi pomoč pri iskanju uspešnih, etično in socialno sprejemljivih vedenj, s katerimi bo lahko uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese. Starši morajo biti o osebnem svetovalnem pogovoru z učencem seznanjeni s ciljem, da se otroku čim bolj uspešno pomaga pri premagovanju in reševanju problemov.

Oblike pomoči učencu so lahko tudi:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju;
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci;
- vključevanje učenca v določene dejavnosti;
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti;
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči;

- dogovori z učencem o občasnih individualiziranih programih;
- zagotavljanje varnosti in zaupnosti;
- vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje;
- mediacija in/ali elementi mediacije kot način reševanja medvrstniških sporov;
- restitucija kot metoda poravnave povzročene škode (etična, socialna, materialna, psihološka).

4. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

4.1 VRSTE POHVAL

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.
Posamezni učenci šole lahko prejmejo:

- pohvalo ali priznanje ob ocenjevalnih konferencah;
- priznanje za učni uspeh;
- pohvalo za učni uspeh vseh devet let šolanja;
- druge vrste pohval, priznanj ali nagrad.

Skupina učencev lahko prejme pohvalo za enkratno ali večkratno uspešno opravljeno dejavnost.
Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupini učencev predlagajo:

- oddelčna skupnost ali šolski parlament;
- razrednik;
- drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj, starši.

4.2 POHVALE

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Učenci so lahko ustno pohvaljeni med šolskim letom in ustno ali pisno ob koncu šolskega leta. Za vrsto pohvale se odloča predlagatelj pohvale. Pisno pohvalo napiše razrednik ali mentor dejavnosti, kjer se je učenec izkazal. Pohvalo podeli razrednik.

Med šolskim letom so učenci pohvaljeni za:

- pozitiven odnos do dela;
- pomoč sošolcem in drugim učencem šole;
- spoštljiv odnos do sošolcev, vrstnikov, učiteljev, delavcev šole;
- spoštljiv odnos do lastnine šole in do lastnine učencev in drugih;
- pripravljenost za opravljanje nalog, ki niso v celoti povezane z učno obveznostjo.

Pisne pohvale se lahko podeljujejo:

- za pozitiven zgled v razredu (povezovanje in graditev dobrih medsebojnih odnosov, odgovornost do sebe in drugih ter do dela, nagrajencu je znanje vrednota, za doslednost

in vztrajnost pri delu in ravnanjih, vzorno vedenje in spoštovanje posameznikovega dostojanstva, dobrosrčnost in prijaznost, povezovanje in graditev dobrih medsebojnih odnosov, nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo, sodelovanje v prostovoljstvu, medsebojno strpnost in sprejemanje drugačnosti, odgovornost, poštenost in pravičnost);
- za bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom;
- za prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih, na tekmovanjih in drugih dejavnostih šole in izven nje;
- za posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni ali šolski skupnosti ali šolskem parlamentu;
- nespremenjen učni uspeh v primeru, ko je bil učenec izpostavljen nenadnim in hudim neugodnim okoliščinam za učenje (zdravstvene težave, poškodbe, nesreče ...) in je kljub temu vztrajal pri vzdrževanju svojega nivoja uspeha;
- dolgotrajno nudenje učne pomoči sošolcem/drugim učencem;
- ostala izjemna in enkratna dejanja, ki jih kot taka z utemeljitvijo opredeli učiteljski zbor s tričetrtinsko večino glasov;
- za učni uspeh ob zaključku šolskega leta učencem, ki so imeli povprečno oceno (brez izbirnih predmetov) v tekočem šolskem letu 4,6 ali več.

4.3 PRIZNANJA

Priznanja se podeljujejo učencem za delo oz. dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali prispeva k ugledu šole v širši skupnosti. Priznanja se izrekajo za tekmovanja v znanju, športna in druga tekmovanja.

4.4 NAGRADE

Nagrade se podelijo učencem za vidne dosežke na tekmovanjih, prostovoljno delo mentorjev (knjige, pripomočki, ekskurzije, izleti, tabori) ter za druge dejavnosti po presoji pedagoških delavcev.
Vrsto nagrade določita razrednik oz. mentor in ravnatelj oziroma zunanji organizator tekmovanja, natečaja ter strokovni delavci šole.
Nagrade se podeljujejo na slovesen način ob koncu šolskega leta.
Nagrade podeljuje razrednik, mentor ali ravnatelj.

5. VZGOJNO DELOVANJE V PRIMERU NEPRIMERNEGA VEDENJA

5.1 POGOVOR IN SPREMLJANJE UČENCA

Pogovor z učencem vključuje:

- **Opozorilo:** Učitelj ob neupoštevanju pravil učenca najprej opozori.
- **Pogovor:** Če učenec pravil kljub opozorilu ne upošteva, učitelj z njim opravi pogovor. Z učencem se dogovori, na kakšen način bi lahko izboljšal vedenje.
- **Spremljanje učenca:** Učitelj spremlja vedenje učenca, ali se le-ta drži sprejetih dogovorov. V primeru, da učenec ne izboljša svojega vedenja, učitelj povabi k sodelovanju razrednika in starše, po potrebi tudi šolsko svetovalno delavko. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, staršem in učiteljem. Za učenca, ki potrebuje več pomoči in svetovanja, se pripravi osebna mapa. Kadar je treba vzgojno delovanje individualizirati, razrednik v povezavi s šolsko svetovalno službo pripravi individualni vzgojni načrt.

Strokovni delavec pri razgovoru učenca vodi in ga usmerja, da učenec lahko:

- oblikuje lastne cilje;
- izrazi svoje mnenje in poglede;
- organizira svoje delo, spremlja svojo uspešnost;
- opazuje lastna občutja, razmišljanja in vedenja, je sposoben empatije;
- razmišlja in presoja o svojem vedenju in ravnanju drugih;
- prevzema odgovornost in sprejema posledice svojih dejanj;
- razume vzroke za neustrezno vedenje pri sebi in drugih;
- rešuje probleme in konflikte ter ustrezno ravna v različnih situacijah;
- razvija pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

5.2 RESTITUCIJA

Je oblika vzgojnega delovanja, ki omogoča učencu, ki je povzročil škodo, da prevzame odgovornost za svoje ravnanje ter poišče način, da škodo poravna. Ukrepi v postopku restitucije niso vnaprej določeni.
Restitucija pomeni za učenca možnost ustvarjalnega reševanja sporov. Ponuja mu priložnost za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak ter spodbuja pozitivno vedenje.
Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Učenec ustvarjalno rešuje problem. Restitucijo lahko razumemo kot posebno polje vzgoje, katere cilj je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravljajo posledice slabo premišljenih dejanj.

6. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi se uporabljajo, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenci, starši, strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev. Možni ukrepi so:

- Ustno opozorilo učitelja.
- Vpis v e-dnevnik.
- Ustno opozorilo razrednika učencu.
- Učenec po navodilu strokovnega delavca ali drugega zaposlenega delavca šole pospravi oziroma počisti za seboj.
- Začasni ali trajni odvzem funkcij v okviru oddelčne skupnosti.
- Ustno obvestilo staršem.
- Pisno obvestilo staršem.
- Pisno obvestilo staršem in dogovor o nadaljnjem ukrepanju.
- Učenec dobi neopravičeno uro/ure.
- Ustno opozorilo razrednika učencu in ustna/pisna seznanitev staršev na podlagi vpisov v e-dnevnik.
- Učenec samostojno predela vsebino učne snovi, pri kateri je neopravičeno izostal (učitelj lahko pri naslednji učni uri to tudi preveri).
- Učenec po pouku pod nadzorom predela učno snov, ki mu je zaradi motenja pouka ni uspelo predelati v času pouka.
- Izročitev telefona ali elektronske naprave strokovnemu delavcu šole.
- Učencu se ne dovoli opravljati športne vaje, pri katerih bi se lahko zaradi neustrezne opreme poškodoval. Namesto tega lahko pomaga pri pripravi in pospravljanju rekvizitov.
- Učenec samostojno predela del hišnega reda in ga ustrezno predstavi na uri oddelčne skupnosti.
- Učenec samostojno predela vsebino, povezano s kršitvijo, in pripravi izdelek (npr. plakat).
- Učenec mora zapisati (izraziti) razmišljanje o svojem vedenju: kaj je storil napačno, kakšno bi bilo boljše ravnanje in kako bo popravil storjeno napako ali pripravi predstavitev/plakat na določeno temo.
- Ustno opozorilo učitelja/razrednika in osebno opravičilo učenca.
- Pisno opravičilo učenca, ki je s svojim vedenjem prizadel drugega. Opravičilo se po presoji izroči tako, da ne pride do soočenja žrtve in storilca.
- Ustno opozorilo učitelja/razrednika in začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec moti izvedbo pouka ali ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je treba shraniti pri ravnatelju in o odvzemu obvestiti starše, ki osebno prevzamejo napravo/predmet.
- Opravljanje dela v korist razredne ali šolske skupnosti.
- Podaljšanje opravljanja obveznosti reditelja.
- Odpravljanje povzročenega nereda v določenih prostorih, pomoč v knjižnici ali drugih prostorih,

pomoč pri urejanju zunanjih in notranjih šolskih površin.
- Pogovor s starši učenca.
- Začasni odvzem predmeta, s katerim učenec ogroža svojo oziroma tujo varnost. Predmet je treba shraniti v tajništvu/pri ravnatelju in o odvzemu obvestiti starše, ki osebno prevzamejo predmet.
- Odvzem prepovedanih substanc.
- Dodatno spremstvo za učenca.
- Prepoved zastopanja šole na nastopih, tekmovanjih ali natečajih, prireditvah ali razstavah.
- Izbris posnetkov ali fotografij v prisotnosti ravnatelja, pomočnice ravnatelja ali šolske svetovalne službe.
- Učenec skupaj s šolsko svetovalno službo oblikuje sklepe nadaljnjega vedenja, pri čemer se izvedejo drugi predvideni postopki.
- Obvestilo staršem in odstop zadeve pristojni instituciji (center za socialno delo, zdravstveni dom, policija).

Vzgojni postopki in ukrepi so podrobneje opredeljeni v Pravilih šolskega reda OŠ Preska.

7. NAČIN EVALVACIJE, SPREMLJANJA IN UVAJANJA SPREMEMB

V skladu z Zakonom o osnovni šoli mora ravnatelj o uresničevanju vzgojnega načrta najmanj enkrat letno poročati svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.
Šola bo stalno spremljala izvajanje vzgojnega načrta na različne načine:
- evalvacije na sejah učiteljskega zbora,
- razprave in evalvacije na sestankih s starši,
- načrtno delo z učenci na srečanjih oddelčnih skupnosti in na sestankih predstavnikov učencev na skupnosti učencev OŠ Preska,
- obravnava vzgojne tematike enkrat letno na sejah sveta staršev,
- vprašalniki za učitelje, starše in učence na različne vzgojne teme.

Vzgojni načrt se bo v prihodnosti spreminjal in prilagajal aktualnemu dogajanju na šoli. Pobude za novosti in spremembe v vzgojnem načrtu lahko podajo strokovni delavci šole, učenci in starši. Na podlagi različnih pobud bo šola pripravila predlog sprememb, ki jih bodo obravnavali tudi starši (na roditeljskem sestanku, svetu staršev) in učenci. Spremembe bo sprejel svet šole.

Preska, marec 2025

Pripravil:
Primož Jurman, univ. dipl. soc.
ravnatelj

OSNOVNA ŠOLA PRESKA
MEDVODE, Preška c. 22
1

Predsednica sveta šole:
Tina Veselinovič